

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання – українська

Освітньо-професійна програма: «Інформаційні управляючі системи та технології»

Код та найменування спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»

Шифр та найменування галузі знань 12 «Інформаційні технології»

Ступінь вищої освіти - бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено

Методичною радою університету

2022

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ : кафедрою філософії і права Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИКИ: Шевченко Г.А., доцент кафедри філософії і права, доцент, кандидат філософських наук; Тодорова С.М., доцент кафедри філософії і права, доцент, кандидат філософських наук; Мельник Ю.М., доцент кафедри філософії і права, доцент, кандидат філософських наук.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри філософії і права

Протокол від « ____ » _____ 20__ р. № ____

Завідувач кафедри _____ Анатолій СОЛОВЕЙ

Розглянуто та схвалено науково-методичною Радою зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» галузі знань 12 «Інформаційні технології»

Голова ради _____ Сергій АРТЕМЕНКО

Гарант освітньої програми _____ Алла СЕЛІВАНОВА

Розглянуто та схвалено Методичною радою університету

Протокол від « ____ » _____ 20__ р. № ____

Секретар Методичної ради університету _____ Валерій МУРАХОВСЬКИЙ

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
1.1.	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2.	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	4
1.3.	Міждисциплінарні зв'язки	5
1.4.	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	5
2.	Зміст дисципліни	5
2.1.	Програма змістовних модулів	5
2.2.	Перелік практичних (семінарських) занять	7
2.3.	Перелік завдань до самостійної роботи	7
3.	Критерії оцінювання результатів навчання	9
4.	Інформаційне забезпечення	10

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни навчити студентів головним положенням і концепціям сучасної філософії з урахуванням останніх досягнень філософії та науки, формуванню знань про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та історико-типологічні ознаки, роль у формуванні особистості та розвитку суспільства, формуванню політичної культури та гуманістичного мислення, прищеплення навичок наукового аналізу, спрямованого на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- генезис філософії та її співвідношення з іншими типами світогляду;
- історичні типи філософської думки;
- основні положення вітчизняної та світової філософії;
- основні філософські категорії та принципи;
- світоглядно-гуманістичний зміст філософії.

вміти:

- застосовувати знання основ філософії для формування самостійного стилю мислення;
- здійснювати філософський аналіз процесів, що відбуваються в сучасному світі;
- формувати власну позицію, застосовувати набуті знання щодо аналізу проблем сьогодення;

а також сформувати вміння і практичні навички з:

- критичного мислення та аналізу дійсності з метою саморозвитку та самовдосконалення для ефективної діяльності згідно з обраною спеціальністю.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Філософії» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» та освітньо-професійної програми «Інформаційні управляючі системи та технології» підготовки бакалаврів.](#)

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі комп'ютерних наук або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів інформаційних технологій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання:

ПРШ1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна вивчається після дисциплін: історія України та української культури, культурологія, релігієзнавство; передуює вивченню філософія пізнання, політологія, соціологія.

1.4.Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на другому курсі у третьому семестрі для денної та заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS – 3, годин 90

Аудиторні заняття, годин: денна:	всього	лекції	практичні (семінарські) заняття
	30	16	14
заочна:	10	6	4
Самостійна робота, годин:	денна - 60		заочна - 80

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

Змістовний модуль 1. «Історія філософії, загальна та соціальна філософія».

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Філософія, її предмет, функції та коло проблем. (Світогляд і філософія. Функції і структура філософії. Форми і методи філософії. Філософія в життє суспільства)	1	0,25
2	Філософія Стародавнього світу. Середньовічна філософія. (Китайська філософія. Індійська філософія. Антична філософія. Філософія середньовіччя)	1	0,5

3	Філософія доби Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія. (Філософія Відродження (антропоцентризм). Онтологічні, гносеологічні, соціальні концепції філософії Нового часу. Німецька класична філософія.)	1	0,5
4	Українська філософська думка. (Міфо-релігійні уявлення слов'ян. Становлення і розвиток філософської думки в Україні. Філософська спадщина Г.С.Сковороди).	2	0,5
5	Загальні проблеми та концепції сучасної філософії. Суттєві риси філософії ХХст. Марксистська філософія у ХХст. Релігійна філософія. Філософія постмодерну)	1	0,5
6	Філософська онтологія – проблема буття. Методологічні проблеми філософії. Концепції розвитку. (Філософський сенс проблеми буття. Матерія та форми і способи її існування. Поняття діалектики та метафізики. Закони і категорії діалектики.)	1	0,5
7	Філософське розуміння душі, свідомості та розуму. (Свідомість як діяльне відображення. Мова як опредметнена свідомість. Духовність та її специфікація. Практика і суспільні властивості речей.)	1	0,5
8	Філософське вчення про пізнання та істину. (Філософське осмислення пізнавального процесу. Проблеми істини в філософії. Етапи, рівні та форми процесу пізнання. Наукове пізнання.)	2	0,5
9	Людина – універсальний компонент суспільної системи.(Обґрунтування місця людини в світі, її призначення і сутність, діяльність в робочому колективі, філософські концепції людини. Розвиток господарсько-економічних, політичних і духовно-культурних відносин між різними етнічними і регіональними спільнотами. Усвідомлення потреби у спільних діях.)	1	0,5
10	Суспільство як система. Особа і суспільство. (Людина і повсякденність. Співвідношення природи і суспільства. Соціально-діяльнісна сутність людини. Основні аспекти взаємозв'язку людини, суспільства, виробничих ситуацій. Суттєві характеристики людини.)	1	0,25
11	Цінності та їх роль у житті суспільства і людини. (Поняття цінності. Цінність-ідеал-мета-потреба-інтерес-оцінка. Різноманітність ціннісних орієнтацій дюдей. Цінності в структурі суспільства. Моральні, наукові і культурні цінності, досягнення суспільства. Ієрархія цінностей буття людини. Благо, свобода, істина в розумінні цінностей. Цінність та сучасність.- ПРН25)	2	0,5
12	Культура та цивілізація. (Особливий діяльнісний спосіб освоєння людиною світу. Спосіб спрямування і регулювання поведінки людей за допомогою цінностей, моральних норм і символів. Рівень розвитку знарядь праці (етапи розвитку предметної області) та організація виробництва. Основний показник розвитку культури.)	1	0,5
13	Соціальне прогнозування та глобальні проблеми сучасності. (Проблеми передбачення і соціальне	1	0,5

	прогнозування.Методи прогнозування.Глобальні проблеми сучасності. Подолання осередків напруженості у міжнародних відносинах. Охорона навколишнього середовища. Запобігання найбільш небезпечним масовим захворюванням. Рациональне використання природних ресурсів. Забезпечення потреби в екологічно чистих продуктах харчування, в енергії. Встановлення міцного миру на Землі.)		
	Разом з дисципліни:	16	6

2.2. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Філософія, її предмет, функції та коло проблем.	1	0,25
2.	Філософія Стародавнього світу. Середньовічна філософія.	1	0,25
3.	Філософія доби Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.	1	0,25
4.	Українська філософська думка.	2	0,5
5.	Загальні проблеми та концепції сучасної філософії.	1	0,25
6.	Філософська онтологія – проблема буття.	1	0,25
7.	Філософське розуміння душі, свідомості та розуму.	1	0,25
8.	Філософське вчення про пізнання та істину.	1	0,25
9.	Людина – універсальний компонент суспільної системи.	1	0,25
10.	Суспільство як система. Особа і суспільство.	1	0,5
11.	Цінності та їх роль у житті суспільства і людини. Культура та цивілізація.	2	0,5
12.	Соціальне прогнозування та глобальні проблеми сучасності.	1	0,5
	Всього:	14	4

2.3.Перелік завдань до самостійної роботи:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Філософія і світогляд: Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1.У чому полягає спільність і відмінність таких типів світогляду: міфологія, релігія, філософія? 2.Чи кожна людина має світогляд? 3. Які функції виконує філософія, або кому і навіщо вона потрібна?	6	10
2	Історичні типи філософії:	8	10

	<p>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Якими рисами відзначались філософія Стародавнього Китаю та Індії? 2. Які філософські ідеї було висунуто давньогрецькими натурфілософами? 3. Назвіть основні риси Середньовічної філософії. 4. У чому полягає гуманізм філософії Відродження? 		
3	<p>Сучасна філософія:</p> <p>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які суттєві риси притаманні сучасній філософії? 2. Що таке принцип верифікації? 3. Яке місце займає структуралізм у гуманістичному пізнанні? 4. Які головні ідеї розробляє філософія постмодернізму? 	8	10
4	<p>Буття світу і буття людини:</p> <p>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В чому полягає моністичне, дуалістичне, плюралістичне тлумачення проблеми субстанції? 2. Який зв'язок між поняттями «субстанція», «буття», «матерія», «простір», «час»? Яке це має значення для філософського розуміння світу? 3. Як Ви розумієте, що «буття» є корінною властивістю предметів, процесів і явищ дійсності і категорією пізнання? 	8	10
5	<p>Свідомість і пізнання:</p> <p>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чи можна зрозуміти природу свідомості, якщо вивчати лише мозок людини? 2. Що таке пізнання і знання? <p>Який зв'язок між пізнанням, практикою і істиною?</p>	8	10
6	<p>Розвиток: поняття і закон</p> <p>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назовіть основні параметри визначення поняття «розвиток». 2. Які Ви знаєте закони розвитку буття і пізнання? 3. В чім відмінність закону діалектичної суперечності від закону єдності і боротьба протилежностей? 4. Який зв'язок і відмінність між законами заперечення заперечення і законом діалектичного синтезу? 	8	10
7	<p>Суспільство, чинники його розвитку:</p> <p>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке природа? Що таке суспільство? 	6	10

	2.Який зміст мають матеріалістична, ідеалістична та натуралістична моделі (концепції) суспільства? 3.Які джерела і рушійні сили саморозвитку суспільної системи?		
8	Культура і цивілізація: Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1.Які функції культура виконує у житті суспільства? 2.Як співвідносяться між собою «культура» і «цивілізація»? 3.Як співвідносяться між собою культура національна та загальнолюдська?	8	10
	Всього:	60	80

3.Критерії оцінювання результатів навчання.

Види контролю: поточний, підсумковий – екзамен

Нарахування балів за виконання змістового модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min	max	К-ть робіт	Сумарні бали		К-ть робіт	Сумарні бали	
				min	max		min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. «Історія філософії, загальна та соціальна філософія»								
Робота на лекціях	0,5/1	1/2	16	8	16	6	6	12
Виконання лабораторних робіт	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання практичних робіт	0,5/1	1/2	14	7	14	4	4	8
Опрацювання тем, не винесених на лекції				5	6		7	11
Підготовка до лабораторних занять	-	-	-	-	-	-	-	-
Підготовка до практичних занять				5	7		8	12
Виконання індивідуальних завдань				10	12		10	12
Проміжна сума /повинна бути до 60 балів/	35	55		35	55		35	55
Поточний контроль (тестовий)				10	20		10	20

Контроль результатів дистанційного модулю				15	25		15	25
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100

4. Інформаційні ресурси.

Базові (основні):

1. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство [Текст]: підручник /М.І.Горлач, Г.Т.Головченко, І.М.Жиленко та ін.- Київ: Центр учбової л-ри, 2008.- 1028 с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАНТ.BibRecord.51602
2. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство [Текст]: підручник /М.І.Горлач, В.Г.Кремень, С.М.Ніколенко, М.П.Требін.- Київ: ЦУЛ, 2008.- 1028 с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАНТ.cnv.BibRecord.39188
3. Політична філософія [Текст]: підручник /Є.М.Суліма, М.А.Шепелєв, В.В.Кривошеїн, В.Ю.Полянська; за ред. Є.М.Суліми.- Київ: Знання, 2006.- 800 с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАНТ.BibRecord.51595
4. Шевченко Г.А. Конспект лекцій з дисципліни «Філософія»[Електронний ресурс]: для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп. за вип. А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021. Електронний текст. дані:61с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАН.1601431
5. Шевченеко Г.А. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Філософія»[Електронний ресурс] для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп. за вип.А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021.- Електрон.текст.дані: 34 с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАН.1601469
6. Шевченко Г.А. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Філософія» [Електронний ресурс] для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп. за вип.А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021.- Електрон.текст.дані:38 с.
elc.library/onaft.edu/ua/libraryw/DocumentDescription?docid=OdOАНТ.1601622

Додаткові:

1. <https://journal.philosophy.ua/>
2. <https://tureligious.com.ua/>
3. <https://philosophvsm.jimdo.com>
4. www.filosof.com.ua – бібліотека праць з філософії
5. <http://filosof.historic.ru> – електронна бібліотека праць з філософії.

6. <http://www.gumer.info/> - електронна бібліотека філософських текстів.
7. <http://krotov.info> – бібліотека філософських та релігійних текстів.
8. <http://platonanet.org.ua/> - електронна бібліотека праць філософів та підручників з філософії.